

Jámbor Ildikó

A szénás szekér

Az enyhe koraőszi időben az osztrák határhoz dőcögve közelített a szénás szekér a poros földúton. A bakon két személy foglalt helyet. A bőrnadrágos, parasztinget és sárgásbarna zekét viselő gazda, mellette szigorú tekintettel a domonkos rendiek fekete-fehér uniformisában a nővér, akinek szalmaszőke lesimított haját eltakarta a homlokát is fedő fehér-fekete fityula. Csendesen németül beszélgettek. Nem mintha nem válhattak volna magyar szóra, de ezt követelte tőlük a szerep, az álcázás. A szekér, amelyet vendégoldallal bővítettek ki, friss szénával, alaposan meg volt pakolva. Közvetlenül a bak mögött, takarók, s húsfélékkel, zöldséggel megrakott kosarak egészítették ki a rakományt. Úgy nézett, ki, mint ahogy a menetlevélként a zsebükben hordott papiros is tanúskodott róla, hogy élelmet visznek Magyarországról az alsó-ausztriai Seitenstettenbe.

A széna alatt a domonkos rendiek zárt ruhájában már egy nem egészen fiatal szerzetesnő bújt meg. Szerepe szerint beteg volt, gyengélkedett. Legalábbis ezt kellett volna mondania, ha a határt őrző katonák rákérdeznék. Természetesen németül, hogy azok ne nagyon értsék. Hanyatt feküdt, nyitott szemei – ha lát szottak volna-, aggodalmat tükröznek, de nem volt riadt, sem nem félt. Életének hat évtizede alatt megpróbálta már a Teremtő. Ez volt a legkisebb próbatétel, és leszorítottság, melytől tartania kellett. Hiszen ápolt szegényeket, mentett zsidókat, s amikor parlamenti képviselőként harciasan fel kellett szólalnia a gyengék, a jogfosztottak védelmében, és szembe kellett mennie a bigott butasággal, az sokkal nagyobb próbatétel volt Isten előtt, akit mindig vezetőjének tekintett, s akiben bízott szíve minden erejével, minden odaadásával, teljes meggyőződéssel.

A lovak ütemesen lépdeltek, már csak öt kilométer volt a határig. Margit nővér beszívta, és kifújta a levegőt, érezte a szárított fű, a széna földközeli aromáját, nem aggódott. Lelke teljes elhatározásával tudta, hogy most valami új, de csak valami jó jöhet. Annyi megaláztatás után, így rejtekezve, álruhában elindult egy szabad világ, szabad élet felé, Nyugatra. Isten látta, hogy ő mindig tiszta volt szándékában és cselekedeteiben. Akkor is, amikor fiatal lányként a kassai dómba surrant be testvéreivel apja tekintete elől a szentmisére, akkor is, amikor ugyanott elámult Rákóczi hamvainak hazahozatalának parádés ünnepi szertartásán. Igen, akkor erősödött benne a meggyőződés, hogy magyarként, ezért a nemzetért mindent meg kell tennie teljes erejéből, hogy ez a nép felemelkedjen. Aztán a trianoni döntés után az anyaországban is, fiatal tanárnőként, politikusként, az országgyűlésben első női képviselőként a szegény és butaságban tartott lányok, asszonyok jogaiért szólalt fel, sokszor ellenséges légkörben. Mindez hiábavaló lett

volna? Nem! Ahová most igyekeznek, a Szabad Világba, ott bizonyosan meg tudja valósítani vágyait. Ha már úgy alakult, hogy neki magának nem lettek gyerekei, az övéiért, egy nagyobb közösségért, a nemzetéért fáradozott.

Fordult egyet a szekéren, mert úgy érezte most már nem sokat kell itt gubbasztania, meg aztán csiklandozta a derekát a szénaalj. Milyen messze vagyunk? - szólta ki a bakon ülőknek. Még vagy félóra -válaszolt vissza Ancilla nővér, aki - mivel órája nem volt - a nap állásáról tájékozódott, milyen messze lehetnek. - Most már maradj csendben!- intette hallgatásra a drága rakományt.

Volt idő még elmélkedni az elmúlt hetek, hónapok történésein. Elszánt, de dicsőtelen végű felszólalásairól a magyar parlamentben. Ő, nem olyan volt már ez az országgyűlés, mint 1921-22-ben! Az oroszok, azaz a szovjetek bejövetele után, amit ők felszabadításnak állítottak... Meg nem is ők, hanem azok a Szovjetunióban kiképzett moszkoviták, akik az ő szekerüket tolták. A harcos kommunisták, Horváth elvtárs, Marosán György, akik őt lehurrogták a parlamentben, kinevették, gúny tárgyává tették, „botos asszonynak” nevezték. Megbélyegezték, mert szót mert emelni az egyházi iskolák államosítása ellen. A Lúdas Matyiban, ebben a száználmas élclapban valami vaskalapos, merev, vénkisasszonynak ábrázolták őt, aki a letűnt idők embere. Hiszen elvették az Istent a gyermekeinktől! Megakadályozták egyszer s mindenkorra, hogy megismerjék jóságát, szeretetét. Kilökték őket a nagy semmibe! Ő hogyha tudnák ezek az emberek, mennyi szeretet, engedelem volt az ő szívében. Hiszen testvérei gyermekeit asszonyi kegyességgel imádta, és igen, az ő szívében is jutott hely a másik nemnek is, de méltó párt nem talált magának fiatal nőként, s másként alakult az egyéni sorsa is. S attól fogva egészen komoly volt az elhatározása, hogy megtalálja magában az isteni szándékot, s annak engedelmeskedjék. Napi beszélgetésben volt az Úrral, aki vezette és óvta őt minden cselekedeteiben. Azok pedig okosak, megfontoltak és jók voltak, ez meggyőződése most is.

Keserítette, facsarta ez Margitnak a szívét, de Jézus Krisztus kegyelme is kísértette minden cselekedeteiben. Eh, mit nekem ezek az ostobák! – gondolta magában. „Ausztriából tovább megyek, talán Németországba, talán Amerikába, ahol megértik a szabad gondolatokat, s cselekedetre is lesz alkalmam, hogy segíthessem ezt a – most már nyilvánvalóan látszik - saját nyomorába rohanó országot! Ki tudja, hány évig fog tartani, míg visszatérnek a demokráciához? Most egy erőszakos diktatúra jön. Az már látszik. Talán még az én életemben visszajöhetnek ott folytatni, ahol abbahagytam.”

A lovak csendesebbre fogták, a széna alatt meghúzódó drága fogoly érezte, hogy megérkeztek a határsávhoz. Pattogó katonai szavak hangoztak el, majd Ancilla és Péter gazda németül beszéltek velük, s mutatták be a passportot. Csak úgy puskatussal túrt bele a határőr a rakományba. Margit összerezzen, de felsóhajtott,

amikor a lovak újabb menetbe kezdtek, egyre gyorsabban. Péter gazda ostorsuhintását hallotta. Jó fél óráig várt remegve, amikor Ancilla nővér hangosan megszólalt: „Előbújhatsz, már osztrák földön vagyunk!”

Slachta Margit nővér, a Szociális Testvérek rendjének megalapítója, az első hazai női országgyűlési képviselő (kitüntetése szerint *A világ igaza*) 1949-ben hagyta el végleg Magyarországot, hogy földi maradványai révén 2020-ban térjen vissza az amerikai Buffalóból szeretett hazájába. Sírja Budapesten a Fiumei úti temetőben van.

Gergely Gábor: Egri présház az Eged lábánál